

060479

2559 ERBAY, Nazire. The poet opening the gate for Fuzûli:
Edirneli Şâhidi. *International Journal of Turcologia*,
6 / 12 (2011) pp.41-50.

Fuzuli

FUZULİ

FKH

gönderilm

Ibn Abidin, c. V, s. 106

FUZULİ

FKH

- akti kendine izafe etemesi

موسوعة جمال عبدالناصر

177 - 170 / 14

gönderilm

1010

13 KASIM 1991

FKH

madde: Fuzuli

A. Br. : c. IX, s. 208

B. L. : c. XI, s. 433 B

F. A. : c. , s.

M. L. : c. V, s. 374

T. A. : c. XVII, s. 85

FUZULİ

FKH

- Akti nazariyesi ^{من أسسها} الملية ونظرية العقد

297.58 / FKH.M

اسير / صفة

475 - 400

gönderilm

963

FUZULİ

FKH

- fuzuli ve icazet

موسوعة جمال عبدالناصر

248 - 240 / 5

gönderilm

1010

FUZULİ

FKH

Juridic Casarufu

Senhurî, Mesâdirul-Hakk. c. 4 s. 200

gönderilm

FUZULİ

FKH

Senhurî, Mesâdirul-Hakk, c. I s. 59

gönderilm

(FKH) 1990

BOHRA BELLEN BUN OMAR

7- الحكيم، عبدالهادي: عقد الفسولي في الفقه الاسلامي. النجف، جامعة بغداد، 1970م. 020 ص (201 ح 165).

FUZULİ (FKH)

Furuk (FKH) (47-478)

فروع الفقه الإسلامي

ونظرية الملكية والعقود

Türkiy - İslam Hukuku İslam Hukuku Türkçe	
Kayıt No. :	10747
Tasnif No. :	297.59 3527

دار النهضة العربية
للتأليف والترجمة والنشر
بيروت - دمشق - القاهرة

يؤجره ، أو يطلق زوجة غيره من غير وكالة صادرة له من الغير ، أو ولاية شرعية عليه .

حكم تصرفات الفضولي :

يرى الشافعي وأحمد في رواية أن عقود وتصرفات الفضولي باطلة ، من أول أمرها ، ولا يغير من بطلانها رضا صاحب الشأن بإجازتها ، لأن الإجازة إنما تؤثر في شيء موجود ، وهذه لا وجود لها .

وقد استدل أصحاب هذا الرأي :

أولاً : بأن تصرفات الفضولي تصرف فيما لا يملكه ، وتصرف الإنسان فيما لا يملكه لا يجوز ، لورود النهي عنه شرعاً ، في حديث حكيم بن حزام حيث سأل الرسول صلى الله عليه وسلم عن الشيء يبيعه لغيره ، ثم يذهب ويشتره من السوق ، ويسلمه للمشتري ، فنهاه عن ذلك ، وقال له « لا تبع مما ليس عندك » أي ما ليس بمالك لك ، وهذا النهي يفيد عدم الشروعية ، فيكون تصرف الفضولي باطلاً .

ثانياً : أن من شروط وجود العقد شرعاً ، أن يكون العاقد له ولاية إصدار العقد وهذه الولاية إنما تكون بالملك للشيء ، أو بالإذن من المالك ، والفضولي ليس مالكا لما يتصرف فيه ، كما أنه ليس مأذوناً بالتصرف من المالك ، فلا يكون لتصرفه وجود في نظر الشارع ، ولا يترتب عليه شيء من الآثار .

ويرى الحنفية والمالكية ورواية عن أحمد أن عقود الفضولي وتصرفاته ، تقع صحيحة لكنها تتوقف على إجازة صاحب الشأن إن أجازها نفذت ، وإن لم يجزها بطلت - ودليلهم .

أولاً : ما روى أن رسول الله صلى الله عليه وسلم أعطى حكيم بن حزام

٦ - أن يعزل الوكيل من الوكالة ، لأن الوكالة كما عرفنا من العقود غير اللازمة ، فكان للموكل أن ينهي وكالته في أي وقت شاء ، لكن يشترط لانتهاج الوكالة بالعزل علم الوكيل به ، كيلا يلحقه ضرر بإبطال ولايته ، فيما إذا تصرف تصرفاً يعود عليه بالضمان ، كذلك يشترط ألا يتعلق بالوكالة حق لغير الموكل ، فإن تعلق بها حق لغيره توقفت انتهاؤها على رضا صاحب الحق .

٧ - أن يتنازل الوكيل عن الوكالة ، فإذا تنازل الوكيل انتهت وكالته ، لكن بشرط علم الموكل بهذا التنازل ، وعدم تعلق حق لغير الموكل بهذه الوكالة ، لئلا يلحق صاحب الحق ضرر بهذا التنازل ، فإن تعلق حق لغير الموكل فلا تنتهي الوكالة إلا إذا رضي صاحب الحق بذلك .

هذا وانتهاء الوكالة في القانون قد تناولته المادة ٧١٤ التي تنص على أنها تنتهي باتمام العمل الموكل فيه ، أو بانتهاء الأجل المعين للوكالة وبموت الموكل أو الوكيل ، كما نصت المادتان ٧١٥ ، ٧١٦ وهما اللتان تجيزان لكل من الوكيل أو الموكل انتهاء الوكالة رغم الآخر ، بالقيد المذكورة فيها .

المبحث الرابع

الفضولي

الفضولي لغة منسوب إلى فضول بالضم ، وهو في الأصل جمع فضل بمعنى الزيادة ، ثم غلب على ما لاخير فيه ، ويشتمل بما لا يعنيه ، ولذا لم يرد إلى الواحد عند النسبة .

وهو شرعاً : من ليس بوكيل ولا ولي - فهو شخص يتصرف في شئ غيره ، دون أن يكون له ولاية إصدار هذا التصرف ، كمن يبيع مال غيره أو

محمد بن سلیمان بغدادی متخلص به فضولی، نویسنده و شاعر سدهٔ دهم هجری قمری است.

تاریخ دقیق تولدش دانسته نیست. برخی سال تولد او را ۹۱۰ ق دانسته‌اند، اما از آنجا که فضولی شعری دربارهٔ سرکوب فرقهٔ مشعشی در ۹۱۴ ق سروده است و به شاه اسماعیل صفوی (۹۰۵-۹۳۰ ق) تقدیم کرده است، چنین امری ناممکن به نظر می‌رسد. برخی دیگر به قصیده‌ای که فضولی در مدح الوندبیک آق قویونلو (متوفی ۹۱۰ ق) سروده است، استناد کرده، گفته‌اند که وی در روزگار جوانی این قصیده را سروده است و تاریخ تولد او را حدود ۸۸۶ ق دانسته‌اند، اما از آنجا که وی خود، در مقدمهٔ دیوان فارسی‌اش آورده است که اشعار فارسی را در روزگار پختگی سروده، چنین امری بعید می‌نماید. با توجه به آنچه گفته شد شاید بتوان او را زادهٔ حدود ۸۹۰ ق دانست. دربارهٔ زادگاه فضولی نیز نظرهای گوناگونی مطرح کرده‌اند. او در دیباچهٔ دیوان فارسی و نیز دیوان ترکی خویش اشاره کرده که زادگاهش عراق عرب است و در مقدمهٔ همین دیوان‌ها خود و شعرش را منسوب به کربلا و نجف دانسته است. بر همین اساس برخی پژوهشگران، زادگاه او را کربلا دانسته‌اند، اما به نظر برخی دیگر، دلیل یادکرد فضولی از این شهرها، تقدس و اهمیت آنها در میان شیعیان است. به نوشتهٔ صادق بیک افشار و حسن چلبی، فضولی از مردم حله و به نوشتهٔ شماری دیگر از پژوهشگران، او از اهالی کرکوک است. بسیاری از تذکره‌نویسان متقدم، همچون لطیفی، عهدی بغدادی، و عاشق چلبی از او با نام «فضولی بغدادی» یاد کرده‌اند و بسیاری از معاصرین نیز، بر همین اساس، فضولی را زادهٔ بغداد دانسته‌اند (صفا، ج ۵، بخش دوم، ص ۶۷۵؛ دانشنامهٔ ادب فارسی، ذیل «فضولی بغدادی»؛ ربیکا، ج ۲، ص ۵۳۴).

به گفتهٔ برخی پژوهشگران، فضولی از عشیرهٔ

ترک‌نژاد بیات، از اقوام بزرگ اوغوز، است که از روزگار سلجوقیان در عراق سکونت گزیده‌اند. آورده‌اند که پدرش، سلیمان، از مردم ارش در آذربایجان بود و در روزگار تیموریان، به همراه خانواده‌اش، به عراق کوچید. یکی از پژوهشگران معاصر ترک، با این فرض که فضولی احتمالاً از خانواده‌ای ایتلیاتی بوده، آورده است که وی پس از رسیدن به سن تحصیل، به خواست پدرش و یا به خواست شخصی از اهالی طریقت، زادگاه خود را ترک کرد و در خانقاهی به فراگیری دانش پرداخت. برخی پژوهشگران نیز گفته‌اند که در روزگار تیموریان، به همراه خانواده‌اش، به عراق کوچید.

گمان می‌رود که فضولی مقدمات ادبیات را نزد پدرش فراگرفت؛ زیرا او نیز ذوق ادبی داشت و گاهی شعر می‌سرود. سپس، آموخته‌های ادبی‌اش را نزد حبیبی، ملک‌الشعرا دربار صفوی، تکمیل کرد. از گفته‌های خود فضولی چنین برمی‌آید که وی دانش‌های روزگارش را به زبان عربی فراگرفته و گفته‌اند که او عربی را نزد استادی با نام رحمت‌الله آموخته. همچنین در مقدمهٔ دیوان‌های فارسی و ترکی و نیز در برخی اشعارش، به این نکته اشاره کرده که بیشتر عمرش را به فراگیری علوم عقلی و نقلی گذرانده است. فضولی افزون بر حدیث و تفسیر، هندسه و هیئت را نیز به خوبی می‌دانست. گویا وی در دیگر علوم نیز دستی داشت؛ چنان‌که خود او در مقدمهٔ دیوان فارسی در این باره می‌نویسد: «من به توفیق همت، استدعای جامعیت جمع علوم و فنون داشتم». هم‌روزگاران فضولی اغلب از او با عناوینی همچون «ملا» و «مولانا» یاد کرده‌اند و همین امر نشان‌دهندهٔ آن است که وی در علوم، به‌ویژه علوم دینی، به مقام بالایی دست یافته بود. گفته‌اند که او به دختر استاد زبان عربی‌اش دل باخت و با او ازدواج کرد. در منابع از شاعری با نام «فضلی»، که گویا فرزند فضولی بوده، سخن رفته است (دانشنامهٔ ادب فارسی، همان‌جا؛ مشرف، ص ۳۹-۴۰).

حمد رضا شمس اردکانی ve dğr.; تقویم تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و

ایران، (جلد دوم) تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۹۱ ISAM DN. 260936

9711 FAGHİH, Esmail & MOHAMMADINEZHAD, ^{Fizuli}
Hossein. A translation quality assessment of Fizuli's
poetry - Azeri Turkish into English according to ⁰⁶⁰⁴⁷⁵
House's model (1997). *Modern Türklük*
Araştırmaları Dergisi: Journal of Modern Turkish
Studies, 13 ii (2016) pp. 153-165.

21 Kasım 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN